

LA TRADICIÓ

Jan Grau

Si prenem com a patró el que diu el diccionari, el mot "*tradició*" ve a significar qualsevol cosa llegada de pares a fills, entenent-ho en el sentit més ampli de generació a generació. Per nosaltres que vivim a l'entorn del que anomenem "*tradicional*", gairebé sempre, la tradició sobrepassa l'àmbit familiar per abastar-ne un de col·lectiu. Des del moment en el qual es va substituir el mot "*folklore*", que tenia connotacions franquistes, pel de "*cultura popular i tradicional*" el significat de "*tradició*" va prendre una dimensió identitària.

Ara bé, les tradicions han hagut de començar un dia o un altre. La tradició és allò que algú crea i la comunitat assumeix de forma col·lectiva, repetint-ho cíclicament de tal manera que queda fixat en acció col·lectiva. La força de la tradició rau en l'assumpció per part de tothom, desdibuixant poc a poc l'origen, per donar pas a la importància del fet de repetir-ho. Però no ens enganyem, les tradicions poden néixer i neixen constantment. Moltes de les anomenades "*recuperacions*" de festes i elements tradicionals aparegudes amb les llibertats democràtiques, són veritables creacions, això sí, moltes vegades legitimades per efímeres dades històriques.

D'altres tradicions moren al llarg de la història, però sempre perquè deixen d'interessar a una majoria. En moltes altres ocasions, s'ha mantingut més o menys canviades, si no és que han evolucionat, mantenint-se justament, sota l'argument de què són tradicionals. Un exemple és la processó de Corpus, suprimida a finals dels 60, pel Concili Vaticà II, però mantinguda en forma de festa local a molts indrets i recuperada els darrers anys en molts altres.

No ens ha de fer vergonya crear o recrear tradicions, sempre i quan es fa amb la consciència de que ho siguin, fugint evidentment de modes temporals, empeses sovint per rampells polítics o culturals. També hem de fer examen de consciència quan pequem d'excessiu localisme, intentant legitimar per la força aquelles accions que volem convertir en tradició, o aquelles altres que es van desdibuixant en l'interès de la gent. Argumentar que una tradició "*s'ha fet de tota la vida*" queda desqualificat per la mateixa expressió, perquè la vida de cadascú és en funció de l'edat que tenim. D'aquesta manera, els d'una certa edat hem vist recuperar o crear un seguit de tradicions i molta de la gent jove que les practica, ja les coneix de tota la vida.

En qualsevol cas, una tradició ho és quan és assumida per tothom amb voluntat de ser llegada als qui vénen després, no necessàriament intacta des de la seva creació, sinó que malgrat l'evolució que hagi experimentat, mantingui el seu sentit per la gent que se la fa seva. Una tradició o un acte tradicional, es considerat d'aquesta manera quan comunitàriament es té la voluntat de mantenir-la i per tant, comunitàriament esdevé sense cap mena de dubte, un element d'identitat.

Jan Grau
11/12/2000